

*ՀՀ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐԱԿԱԿԱՆ
ԱԼԱՎԵՐԴՈՒՄ ԵՆՏՐՈՆ
ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՈՒՆՎԱՐ – ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2015*

«Աջակցել կառավարությանը եւ քաղաքացիական հասարակությանը լուծել բնապահպանական խնդիրները, ամրապնդելով պետական մարմինների և ՔՀԿ-ների Օրհուսի կոնվենցիայի իրականացման կարողությունները» ԾՐԱԳԻԴ N° UB 4200665

Ծրագիրն իրականացնում է «ԲԼԵՁԱՆ» բնապահպանական, սոցիալական, բիզնեսի աջակցության ՀԿ-ն ԵԱՀԿ Երևանի գրասենյակի ֆինանսական աջակցությամբ
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.Նախաբան և ընդհանուր տեղեկություններ - - - - - 3 - 4 էջ

2. Ծրագրի իրագործումն ըստ դրված նպատակների ,

Ծրագրի առաջադրանքերը, Գործունեություն 1.1

- Գործողություն 1.1.1 ----- 4 -11 էջ

- Գործողություն 1.1.2 ----- 11-17 էջ

- Գործողություն 1.1.3 ----- 17-18 էջ

- Գործողություն 1.1.4 ----- 18-21 էջ

3. Ծրագրի ուղղակի և անուղղակի շահառուները, համագործակից կառույցներն ու փորձագետները - - - - - 21 էջ

4. Ծրագրով ձեռքբերված փաստացի արդյունքեր, քաղած դասեր և եզրակացություններ - - - - - 22 էջ

5. Ծրագրի շրջանակներում ի հայտ եկած դժվարություններ և նոր լուծումներ - - - - - 22 էջ

6. Ծրագրի գնահատում և շարունակականություն - - - - - 22 էջ

7. Վիճակագրական մանրամասն տվյալներ Օրհուս Կենտրոնների կողմից Իրականացված միջոցառումների և մատուցված ծառայությունների վերաբերյալ - -22 էջ

8. Հաշվետվությանը կից ներկայացվող նյութեր - - - - - 23 էջ

Գործունեության տարեկան հաշվետվություն 2015թ.

Նախաբան և ընդհանուր տեղեկություններ

Ալավերդու Օրհուս կենտրոնը 2015թ. աշխատանքային գործունեությունը սկսել է հունվար ամսից: Ելնելով 2015 թ. աշխատանքային պայմանագրի եւ հանձնարարականի պահանջներից եւ հիմնական առաքելությունից, որ Օրհուս կենտրոնը հարթակ է հանդիսանում շրջակա միջավայրի խնդիրների լուծումների եւ բնապահպանական անվտանգության հարցերի վերաբերյալ հանդիպումների, քննարկումների, կլոր սեղանների անցկացման համար, ինչպես նախկինում, 2015թ ընթացքում եւ կենտրոնի հիմնական գործողությունները ուղղվել են Օրհուսի կոնվենցիայի իրականացման աջակցմանը:

Ալավերդու Օրհուս կենտրոնը 2015թ-ին իր գործունեությունը իրականացրել է «ԲԼԵԶԱՆ» ՀԿ-ի և կենտրոնի համակարգողի միջև կնքված պայմանագրի (տեխնիկական առաջադրանքի- կնքված 10.03.2015թվականին-պայմանագրի) և Ալավերդու Օրհուս փորձագետների խորհրդի կողմից հաստատված կենտրոնի 2015թ-ի աշխատանքային ծրագրի համաձայն:

Հաշվի առնելով հրատապ լուծում պահանջող խնդիրները, ինչպես նաև խնդրին ժամանակին արձագանքելու եւ ճշգրիտ տեղեկատվություն տարածելու անհրաժեշտությունը, հատկապես կարեւոր աշխատանք է տարվել մասնավորապես Մեծ Այրում եւ Ճոճկան համայնքերի տարածքում Ախթալայի ԼՀԿ-ի կողմից հանքարդյունաբերության հետեւանքով առաձայցած նախկին եւ նոր կառուցվող պոչամբարի խնդրի շուրջ, Ծաղկաշատ համայնքում «Թեղուտ» ՓԲԸ-ի կողմից հանքերի ընդլայնման հարցերի շուրջ:

Կենտրոնի կողմից տեղեկատվական հարցումներ են կատարվել, որոնք տրամադրվել են հասարակությանը, փորձագետներին, տեղադրվել են Aarhus.am կայքում, ինչպես նաև մասնագիտական աջակցություն է եղել հկ-ների համար:

Արդյունքում՝ խնդիրը բարձրաձայնելու, պատկան օղակներին դիմելու, հանրության մասնակցության շնորհիվ պետական մարմինների կողմից հարցը հայտնվել է ուշադրության կենտրոնում, «Ախթալայի ԼՀԿ»-ում իրականացվել են ստուգումներ եւ տուգանվել են, անհուհետեւ անորոշ ժամանակով դադարեցվել են պոչամբարի նախագծի կազմման աշխատանքները, մինչեւ հարցի վերջնական ուսումնասիրումը, կասեցվել է Խաղկաշատ համայնքում հանքի ուսումնասիրման ու շահագործման գործընթացը:

Հաշվետու ժամանակահատվածում՝ 2015թ. հունվար-դեկտեմբեր ամիսներին, Ալավերդու Օրհուս կենտրոնը առանձին եւ այլ կազմակերպությունների հետ համագործակցությամբ եւ մասնակցությամբ իրականացրել են 67 միջոցառում, այդ թվում տեղեկատվության մատչելիության 35, հասարակության մասնակցության 8, էկոկրթական ուղղությամբ 5, մասնակցել 12 եւ աջակցել է 4 հասարակական լսումների, կատարվել է 32 տեղեկատվական հարցումներ: Միջոցառումներին մասնակցել են ընդհանուր թվով 726 մարդ, որից 285

տղամարդ և 424 կին: Քննարկված հարցերի եւ նախագծերի մասին տարածել է ձեռքբերված տեղեկատվությունը:

/Կից ֆայլով կարող եք տեսնել մանրամասն վիճակագրական հաշվետվությունը/

2. Ծրագրի իրագործումն ըստ դրված նպատակների.

Ծրագրի առաջադրանքները

Գործունեություն 1.1:

Օրհուս կենտրոնները Հայաստանում շարունակելու են բարձրացնել իրազեկությունը և արձագանքել բնապահպանական մարտահրավերներին եւ սպառնալիքներին՝ տրամադրելով հանրությանը լայնածավալ բնապահպանական տեղեկատվություն. Օրհուս կենտրոնները պետք է ապահովեն քաղաքացիական հասարակության ներգրավվածությունը բնապահպանական կառավարման եւ որոշումների կայացման գործընթացներում, առաջարկեն արդյունավետ համագործակցության հարթակ պետական մարմինների և քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունների միջև.

Գործողություն 1.1.1

Օրհուս կենտրոնները պետք է հավաքեն եւ տարածեն բնապահպանական և առողջապահական ռիսկերի հետ կապված տեղեկատվություն՝ աղտոտված ջրի և քաղաքային միջավայրի օդի վերաբերյալ, հանքարդյունաբերական վայրերին մոտ և այլ բնապահպանական խնդիրներ. Պետք է բարձրացնեն հանրային մասնակցության արդյունավետությունը, զարգացնեն բաց վարչական մշակույթ որն աջակցելու է հասարակության մասնակցությունը եւ թափանցիկությունը բնապահպանական հարցերում, գնահատեն դրանք որպես դրական ներդրում ժողովրդավարական, արդյունավետ և լավ կառավարման համար:

Ենթագործողություն 1 /1

Հավաքագրել տեղեկատվություն կապված բնապահպանական և առողջապահական ռիսկերի հետ, որոնք առաջացնում են քաղաքային միջավայրում աղտոտված ջրից և օդից , հանքարդյունաբերական օբյեկտների մոտ և այլ բնապահպանական թեժ կետերում

/1.1 Կատարված քայլեր

Ալավերդու Օրհուս կենտրոնը 32 հարցումներ են ուղղել պատկան մարմիններին, որոնք հիմնականում վերաբերվում են Ախթալայի ԼՀԿ-ի կողմից նոր պոչամբարի կառուցման հետ կապված հարցերին:

Հավաքագրվել է տեղեկատվություն շրջակա միջավայրի վրա ազդեցություն ունեցող կամ շրջակա միջավայրում պլանավորվող գործողությունների հնարավոր ազդեցության

վերաբերյալ, դրանք տրամադրվել են փորձագետներին եւ վերլուծվել փորձագետների օգնությամբ: Տրամադրվել է ՁԼՄ-ներին ու տարածվել ինտերնետային կայքի, սոցցանցերի ու էլեկտրոնային փոստի հասցեների միջոցով:

Հարցումների մեծ մասն ուղղված են եղել Բնապահպանության, Առողջապահության ու Էներգետիկայի և բնական պաշարների, Գուղատնտեսության, Տարածքային կառավարման ու արտակարգ իրավիճակների նախարարություններին, տարածքային կառավարման մարմիններին ու ՏԻՄ-երին, մասնավոր բիզնես ընկերություններին:

Բոլոր հարցումներն ու պատասխաններն ըստ ամսաթվերի տեղադրված է կայքում.
http://aarhus.am/?page_id=132

անգլերենը տարբերակը հետևյալ հղումով` http://aarhus.am/?page_id=12962&lang=en

1/1. 2 Ձեռք բերված արդյ ունքներ

Կենտրոնը ամբողջական տեղեկատվություն է հավաքագրել Ախթալա ԼՀԿ գործունեության, նոր պոչամբարի նախագծի և Նահատակ պոչամբարի վերաբերյալ:

Ախթալայի ԼՀԿ-ում իրականացվել են ստուգումներ ՀՀ Բնապահպանության նախարարության կողմից

Մեծ Այրում համայնքի բնակիչները կենտրոնի աջակցությամբ ստացել են տեղեկատվություն պոչամբարների վտանգավորության, իրենց իրավունքների եւ կոմբինատի պարտավորությունների մասին

Ախթալայի ԼՀԿ-ն վերանայել է իր գործունեությունը, պարզել, որ կոմբինատի աշխատանքն արդյունավետ չէ, հանքը խելամիտ չի շահագործվել, այլևս պաշարներ չունեն, կասեցվել է պոչամբարի համար պատվիրված նախագիծը եւ շահագործումը:

Ծաղկաշատ համայնքի հանրությունը կենտրոնի միջոցով տեղեկացել է, որ համայնքապետն առանց իրենց համաձայնության դրական պատասխան է տվել, ինչից հետո ընդվզել են, դիմել ՀՀ նախագահին ու վարչապետին Ծաղկաշատ-Ախետք հանքային դաշտի ընդերքի ուսումնասիրության աշխատանքները կասեցնելու համար: Թեղուտ ՓԲԸ-ն տեղեկացրել է այդ աշխատանքները կասեցնելու մասին:

Հարցումների միջոցով հավաքագրված տեղեկատվությունը տրամադրել է բնակչությանը եւ փորձագետներին՝ մասնագիտական վերլուծության եւ եզրակացության համար

Ենթագործողություն 1/2

Առաջարկել պետական մարմինների և քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունների համագործակցության արդյունավետ միջոցներ և մեխանիզմներ

1 / 2 .1 Կատարված քայլեր

Ճանապարհային քարտեզի 7.1 կետին համահունչ միջոցառումներ են իրականացվել՝ նպաստելու շրջակա միջավայրի պահպանության գործին քաղաքացիների առավել ակտիվ ներգրավմանը, աջակցելու որոշումների կայացման գործընթացին նրանց մասնակցությանը՝ առաջարկելով պետական կառավարման մարմինների և քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունների միջև համագործակցության արդյունավետ միջոցներ և մեխանիզմներ

Համագործակցություն <Համայնքային համախմբման եւ աջակցության կենտրոն> հկ-ի հետ

Ալավերդու Օրհուս կենտրոնի աջակցությամբ ստեղծվել է «Երիտասարդ Ալավերդի» ՀԿ-ը, որն ակտիվ գործունեություն է ծավալում Ալավերդի քաղաքում:

1 / 2 . 2 Ձեռք բերված արդյունքներ

Թե ՏԻՄ ներկայացուցիչները, թե քաղաքացիական հասարակությունը, հատկապես երիտասարդները իրագել են շրջակա միջավայրի առնչությամբ հարցերի լուծման գործում ՏԻՄՔՀԿ համագործակցության կարևորության, արդյունավետ միջոցների ու միջազգային նման փորձի մասին:

Ենթագործողություն 1/3

Հարթակ տրամադրել՝ ապահովելու համարհասարակության մասնակցությունը հանրային լսումների, սեմինարների, բանակցությունների և միջնորդությունների

1/ 3. 1 Կատարված քայլեր

1/3.2 Ձեռքբերված արդյունքներ

Մի շարք համայնքների բնակիչներ տեղեկացվել են շրջակա միջավայրում նախատեսվող գործողությունների մասին, հանրային լսումների տեղի ունենալու մասին, Օրհուս կենտրոնի միջոցով ներկայացրել են առաջարկություններ պատկան մարմիններին:

Ալավերդու Օրհուս կենտրոնը նպաստել է, որ երիտասարդները տեղյակ լինեն, թե ինչպես

Կարող են շրջակա միջավայրում պլանավորվող գործողություններին իրազեկ լինել վաղ փուլից, ինչպես մասնակցել ու որոշիչ դեր ունենալ որոշման կայացման գործում: Տեղեկացված լինելը ոգևորել է երիտասարդներին և նրանք իրենք են հանդես եկել առաջարկություններով, իրականացրել հետազոտություններ ու արդյունքները ներկայացրել իրենց ընկերներին:

Համայնքի բնակիչներ տեղեկացվել են ծրագրով նախատեսված շրջակա միջավայրում

Նախատեսվող գործողությունների մասին հենց նախնական փուլից, հանրային լսումների տեղի ունենալու մասին, Օրհուս կենտրոնի միջոցով ներկայացրել են առաջարկություններ պատկան մարմիններին:

http://aarhus.am/?page_id=12824

Ենթագործողություն 1/4

Ըստ անհրաժեշտության աջակցել ՇՄԱԳ գործընթացին տեղեկատվության տարածման միջոցով՝ ստեղծելով պայմաններ ապահովելու համար հասարակության մասնակցությունը,

1/ 4. 1 Կատարվածքայլեր

Կենտրոնի համակարգողը ոչ միայն էլեկտրոնային եղանակով, այլև անմիջական հանդիպումների միջոցով պարզաբանումներ է տվել մինչ հասարակական լսման տեղի ունենալը:

ՇՄԱԳ գործընթացներն ավելի թափանցիկ դարձնելու նպատակով, ծրագրի ղեկավարի հանձնարարությամբ, տարածաշրջանում տեղի ունեցող հասարակական լսումների մասին ՀՀ բնապահպանության նախարարության պաշտոնական www.mnp.am կայքում տեղադրված հայտարարությունն ուղարկվել է ծրագրի ղեկավարին, գուգահեռ, նույն կայքից փնտրել,

գտել, չգտնելու դեպքում հարցման միջոցով ձեռքբերվել և ուղարկվել է նաև ՇՄԱԳ-ի նախագիծը: .

1/ 4. 2 Ձեռք բերված արդյունքներ

Հանրությունը վաղ փուլից իրազեկ է եղել և հնարավորություն ներկա գտնվելու և իր առաջարկությունները ներկայացնելու:

Հանրային լսումից հետո ամբողջ տեղեկատվությունը տարածվել է մարզի շահագրգիռ հանրության շրջանում:

Ենթագործողություն 1/5

Նպաստել Օրհուսի և մյուս բնապահպանական Կոնվենցիաների համատեղ գործողությունների իրականացմանը

1/ 5.1 Կատարվածքայլեր

Կենտրոնները համագործակցել են այլ կազմակերպությունների հետ, որոնք գործողություններ են իրականացնում տարբեր կոնվենցիաների մասին իրազեկությունը բարձրացնելու և իրականացմանը նպաստելու ուղղությամբ:

Տնտեսաիրավական վերլուծությունների կենտրոնի փորձագետները, ոլորտի այլ

Փորձագետների մասնագիտական պարզաբանումներ են տվել Օրհուսի կոնվենցիայի

Արդարադատության մատչելիության կետ իառնչությամբ, որոնք տեղեկատվության և ինտերվյուի տեսքով տարածվել են՝ իրազեկման հնարավորություն ընձեռելով հանրությանն ու շահագրգիռ կողմերին.

Մերսո համագործակցություն է տարվել և տարվում Կլիմայի փոփոխության մասին կոնվենցիայի շրջանակում, մասնավորապես տեղական մակարդակում քաղաքացիական շրջանառու հիմնադրամների մասին հանրության իրազեկության բարձրացման և նման հիմնադրամների ձևավորման ուղղությամբ, որը կարող է էական ազդեցություն ունենալ բնական ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործման համար, բարձրացնել հանրության իրավունքները որպես բնական ռեսուրսների սեփականատերեր և նպաստել կլիմայի փոփոխությունների մեղմմանը:

http://aarhus.am/?page_id=13378

Շարունակվել է սերտ համագործակցությունը Կլիմայի փոփոխության մասին կոնվենցիայի շրջանակում, մասնավորապես տեղական մակարդակում քաղաքացիական շրջանառու հիմնադրամների մասին հանրության իրազեկության բարձրացման և նման հիմնադրամների ձևավորման ուղղությամբ, որը կարող է էական ազդեցություն ունենալ բնական ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործման համար, բարձրացնել հանրության իրավունքները որպես բնական ռեսուրսների սեփականատերեր և նպաստել կլիմայի փոփոխությունների մեղմմանը:

1/5.2 Ձեռք բերված արդյունքներ

. Համագործակցություն է ձևավորվել նույն թեմայով ԳԷՖ և ԵՄ աջակցությամբ դրամաշնորհային ծրագիր իրականացնող «Կլոր սեղան հիմնադրամ» ՀԿ հետ, Օրիուս կենտրոնները ճանաչվել են ոչ միայն ծրագրի ինֆորմացիոն գործընկեր, այլև եզակի պլատֆորմ համայնքային մակարդակում նմանատիպ նախաձեռնությունների կյանքի կոչման համար: Կլիմայի փոփոխության մասին կոնվենցիայի շրջանակում. □ «Կլոր սեղան հիմնադրամ» ՀԿ հետ համագործակցությամբ տեղական մակարդակում կլիմայի փոփոխության հետ կապված բնապահպանական խնդիրների լուծման մեխանիզմներ են առաջարկվել ՏԻՄ-երին՝ Շիրակի և Լոռու մարզերում:

Ալավերդիում իրականացվում է <Կանաչ լուսավորություն> ծրագիրը

Ենթագործողություն 1/6

Համագործակցել մասնավոր սեկտորի հետ՝ աջակցելով այն ոլորտներում, որոնք կապված են վերը նշված կոնվենցիաների իրականացման հետ:

1/ 6. 1 Կատարված քայլեր

Անչափ կարևորելով մշտական համագործակցությունը մասնավոր սեկտորի հետ, կենտրոններն իրենց միջոցառումների մասին մշտապես իրազեկում են տվյալ տարածքի մասնավոր ընկերություններին, նպաստում նրանց ներկայացուցիչների մասնակցությանը կենտրոնի միջոցառումներին և շրջակա միջավայրի հարցերի առնչությամբ հանրային քննարկումներին

Ալավերդու Օրհուսկենտրոնի համակարգողի առաջարկով

Տեղի է ունեցել հանդիպում Ախթալայի ԼՀԿ աշխատակիցների հետ:

Նախկինում, մինչև ԼՀԿ-ի ղեկավարության փոխվելը, նման դեպք չի

եղել, որ ձեռնարկության ղեկավարությունը համագործակցի ՔՀԿ-ների հետ: Նոր ղեկավարների հետ Ալավերդու կենտրոնի համակարգողը սկսել է համագործակցել, և ներգրավվել ՔՀԿ-րի:

1/6.2 Ձեռք բերված արդյունքներ

Ալավերդու կենտրոնի համակարգողի ձեռք է բերվել պայմանավորվածություն հետագա ավելի սերտ փոխհամագործակցության առումով, որից հետո ձեռնարկության ղեկավարությունը հաճախ է դիմել կենտրոնին՝ խորհրդատվություն տրամադրելու խնդրանքով՝ Օրհուսի Կոնվենցիայի պահանջներից էլնելով իրենց անելիքների մասին, ըստ անհրաժեշտության բնապահպանական համապատասխան միջոցառումների ձեռնարկման մասին:

Գործողություն 1.1.2

Օրհուս կենտրոնները կազմակերպելու են դասընթացներ և իրազեկության բարձրացման միջոցառումներ բնապահպանական որոշում կայացնողների, ՀԿ-ների, մասնագետների և այլ շահագրգիռ կողմերի համար, բարձրացնելու են իրազեկությունը Ազգային և միջազգային

օրենսդրության մասին, շարունակելու են նպաստել Օրհուսի և Էսպոյի կոնվենցիաների իրականացմանը:

Ենթագործողություն 2/1

Շրջակա միջավայրի առնչությամբ կարևոր որոշումների կայացման գործընթացի և ոլորտային հիմնախնդիրների վերաբերյալ կազմակերպել հանդիպումներ, քննարկումներ, մամլո ասուլիսներ, դասընթացներ, իրազեկության բարձրացման միջոցառումներ՝ ոլորտի պատասխանատուների, ՔՀԿ - ների, ՁԼՄ - ների, կրթական հաստատությունների և այլ շահագրգիռ կողմերի ներգրավմամբ,

2/1.1 Կատարված քայլեր

Ոլորտի մարզային և տեղական պատասխանատուների, ՀԿ-ների, ՁԼՄ-ների, այլ

Շահագրգիռ կողմերի իրազեկության բարձրացմանը ուղղված ծրագրով՝ ըստ Ճանապարհային քարտեզի 2.1 և 2.2 կետերի.

Ալավերդու կենտրոնը իրազեկման միջոցառում է իրականացրել տեղական Անկյուն TV-ի լրագրողների համար:

2/1.2 Ձեռք բերված արդյունքներ:

Բարձրացվել է ՔՀԿ-ների, ՁԼՄ ներկայացուցիչների, երիտասարդների իրազեկությունը Օրհուսի կոնվենցիայով նախատեսված իրենց իրավունքների վերաբերյալ, ամրապնդվել և շրջակա միջավայրի վերաբերյալ կարևոր որոշումներ կայացնելու գործում պատասխանատու անձանց պարտականությունների մասին նրանց գիտելիքները:

Ենթագործողություն 2/2

ՏԻՄ – երի և մարզպետարանների աշխատակիցների համար կազմակերպել իրազեկման միջոցառումներ՝ ազգային օրենսդրության և Օրհուսի կոնվենցիայով ստանձնած պարտավորությունների կատարման և դրանց համաձայնեցման վերաբերյալ,

2 /2 .1 Կատարված քայլեր

Հաշվետու ժամանակահատվածում բոլոր կետերունները Օրհուսի կոնվենցիայով

Ստանձնած պարտավորությունների վերաբերյալ վերապատրաստման դասընթացներ են իրականացրել ՏԻՄ ներկայացուցիչների համար: Միջոցառումները անց են կացվել ոչ միայն կենտրոններում, այլև Օձունի եւ Աքորու գյուղապետարաններում:

2/2. 2 Ձեռքբերված արդյունքներ

Բարձրացվել է տեղական ինքնակառավարման մարմինների աշխատակիցների

Իրազեկությունը Օրհուսի կոնվենցիայով նախատեսված իրենց իրավունքների և

Պարտավորությունների վերաբերյալ, ամրապնդվել գիտելիքները: Ամրապնդվել է տվյալ ՏԻՄ-ի ու ՕԿ-ի միջև գոյություն ունեցող կապը, ձևավորվել են նոր համագործակցային կապեր:

Ենթագործողություն 2/ 3

Հիմնվելով կայուն արտադրության և սպառման մոդելների, ԱՄՏՌ տվյալների վրա՝ աջակցել կամ ի ր ա կ ա ն ա ց ն է լ վ ե ր ա պ ա տ ր ա ս տ ու մ և հ ա ն ր ա յ ի ն ի ր ա զ ե կ մ ա ն ք ա ր ձ ր ա ց մ ա ն գ ո թ ծ ու ն ե ո թ յ ու ն

քաղաքացիների և ձեռնարկությունների ներկայացուցիչների համար

2/3. 1 Կատարված քայլեր

Կազմակերպվել են հանդիպումներ Ախթալայի ԼՀԿ-ի եւ Վալլեքս խմբի ընկերությունների էկոլոգների եւ հանրային կապերի պատասխանատուների հետ: Քննարկվել են շրջակա միջավայրի շուրջ հարցերի մասին

2/3 . 2 Ձեռք բերված արդյունքներ

Հետաքրքրված ձեռնարկությունների էկոլոգները տեղեկացել են շրջակա միջավայրի աղտոտման համար գոյություն ունեցող բնապահպանական վճարների, ինչպես նաև ձեռնարկությունների կողմից բնապահպանական միջոցառումների իրականացման

պարտավորությունների միջազգային փորձի մասին: , Մասնավորապես՝ իրազեկվել են «Ընկերությունների կողմից վճարվող բնապահպանական վճարների նպատակային օգտագործման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված բնապահպանական վճարներից ազդակիր համայնքներին մասհանումների ու օերնքում նախատեսվող փոփոխությունների ու լրացումների ԲՆ օերնադրական նախաձեռնության մասին: Ինչպես նաև համայնքային էկոլոգիական խնդիրները, հատկապես որոնք սերտորեն կապված են կլիմայի փոփոխության հետ, կառավարության որոշմամբ հաստատված փաստաթղթով առաջարկվող ֆինանսական նոր մեխանիզմի միջոցով լուծելու հնարավորության մասին, Բնապահպանական վնասի հաշվարկի և այլ երկրներում ձեռնարկությունների անվնաս արտադրություն իրականացնելու պարտավորությունների մասին:Ո

Ենթագործողություն 2/ 4

Համագործակցել շրջակա միջավայրի պահպանության և կայուն զարգացման հարցերով զբաղվող այլ նախաձեռնությունների կամ ծրագրեր հետ՝ տեղական և ազգային մակարդակներում

2 / 4 .1 Կատարված քայլեր

Կենտրոնները հաշվետու ժամանակահատվածում սերտ համագործակցել են ԵՊՀ

Կայուն զարգացման կենտրոնի, Տնտեսաիրավական վերլուծությունների կենտրոն ՀԿ,

Հայաստանի անտառներ ՀԿ, Հայկական բնապահպանական ճակատ նախաձեռնության, Հայաստանի Ամերիկյան Համալսարանի (ՀԱՀ) պատասխանատու հանքարդյունաբերական կենտրոնի, Կովկասի բնապահպանական ՀԿ-ների ցանցի (CENN) և այլ ՔՀԿ-ների հետ,

Ալավերդու Օրհուս կենտրոնի աջակցությամբ Հայաստանի Ամերիկյան

Համալսարանի (ՀԱՀ) պատասխանատու հանքարդյունաբերական կենտրոնի և Կովկասի

բնապահպանական ՀԿ-ների ցանցի (CENN) հետ համագործակցությամբ, տեղի ունեցավ

սեմինարներ «Հանքարդյունաբերության ռիսկերը շրջակա միջավայրի և մարդու

առողջության վրա» թեմայով,՝ նպատակ ունենալով հանրայնացնել տարածաշրջանում

իրականացված հետազոտության արդյունքները՝ համայնքներում հանքարդյունաբերության հետ կապված թունավոր նյութերի ազդեցությունը նվազագույնի հասցնելու ձգտումով:

http://aarhus.am/?page_id=9255

2 / 4.2 Ձեռքբերված արդյունքներ

Վերոնշյալ կառույցների հետ համագործակցության արդյունքում պլանավորվել ու

Իրականացվել են մի շարք միջոցառումներ ուղղված հանքերի շահագործման հանրային

վերահսկողությանը, գործողությունը ՓՀԵԿ-երի շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր հետևանքների կանխարգելմանն ու նվազեցմանը, Ռիո +20 գործընթացին, կայուն զարգացմանը և այլն:

Ստորագրվել է համագործակցության հուշագիր ու առավել սերտ համագործակցության սկիզբ դրվել շրջակա միջավայրին սպառնացող վտանգների նվազեցման ու դրանց մասին

իրազեկման ոլորտում Հայաստանի Օրհուս կենտրոնների և ԱՌՆԱՊ-ի միջև:

Համագործակցության շրջանակներում, 2015 թվականի հունիսին , Ալավերդու Օրհուս

կենտրոնի համակարգողը մասնակցել է ՄԱԿ-ի Հայաստանյան գրասենյակում

կազմակերպված «Բնապահպանական արտակարգ իրավիճակների կառավարում և FEAT-ի ինտեգրում» թեմայով դասընթացի: (մանրամասն՝ http://aarhus.am/?page_id=10750&lang=en):

Ենթագործողություն 2/5

Նպաստել առավել ակտիվ քաղաքացիների ներգրավմանը շրջակա միջավայրի

պահպանության գործընթացներին՝ աջակցելով նրանց մասնակցությունը որոշումների կայացման գործընթացին, կ ա գ մ ա կ ե ր պ ե լ բ ն ա պ ա հ պ ա ն ա կ ա ն ի ն դ ի ր ե ր

լ ու ս ք ա ն ո ղ մ ի ջ ո ց ա ռ ու մ ն ե ր , մ ա ս ն ա վ ո ր ա պ ե ս Օրհուսի կոնվենցիայի խնդիրներին առնչվող:

2/5.1 Կատարված քայլեր

Կենտրոնները աշխատանք են տարել գիտակից քաղաքացիական խմբերի ձևավորման գործում, որոնք խորքային են ընկալում խնդիրը և կարող են սեփական ուժերով իրագործել իրենց իրազեկված լինելու և մասնակցելու իրավունքները :

Ալավերդու Օրհուս կենտրոնն աջակցել է դեպի Մեծ Այրումի Նահատակ կոչվող պոչամբար մեդիա-տուրի կազմակերպմանը, աջակցել ակտիվ քաղաքացիական խմբի ձևավորմանը

Ալավերդու ՕԿ հենքի վրա ստեղծված կամավորական խումբը ստեղծել է «Նոր Ալավերդի» ՀԿ, որն ակտիվ գործունեություն է ծավալում, այս անգամ Թեղուտ ՓԲԸ կողմից հանքի ընդլայնման նպատակով ուսումնասիրությունների մասին համայնքներին իրազեկման ուղղությամբ:

2/5.2 Ձեռք բերված արդյունքներ

Ալավերդու Օրհուս կենտրոնի կողմից կատարած աշխատանքների արդյունքում

Բնակիչներն ու ակտիվիստները պահանջել են, որ ընկերությունը կատարի իր

Պարտավորությունները հին պոչամբարի շահագործման ու ռեկուլտիվացման առումով ու նոր միայն պլանավորի նոր պոչամբարի կառուցում

http://aarhus.am/?page_id=8975&lang=en,

http://aarhus.am/?page_id=9541&lang=en

Ենթագործողություն 2/6

Աջակցել և խթանել ՀԿ - ների միջնահատակ գործակցությանը և

գ ո թ ը ն կ ե թ ա յ ի ն հարաբերությունների ձևավորմանը՝ տեղական և ազգային մակարդակներում

2 /6 .1 Կատարված քայլեր

Օրիուս կենտրոնը օնլայն տեղեկագրերի և քննարկումների կազմակերպման միջոցով աշխատանք է տարել ՔՀԿ-ների համաձայնեցված համատեղ քայլերի պլանավորման ուղղությամբ, իրազեկել ՔՀԿ-ներին ոլորտում իրենց գործընկերների գործունեության վերաբերյալ:

http://aarhus.am/?page_id=9180&lang=en http://aarhus.am/?page_id=10006&lang=en

2 /6 .2 Ձեռք բերված արդյունքներ

Աշխատանքները տարվում են համատեղ ու համաձայնեցված, շրջակա միջավայրի հարցերի առնչությամբ համատեղ են մշակվում առաջարկություններ ու նամակներ և ներկայացվում պատկան մարմիններին:

Շրջակա միջավայրի հարցերի առնչությամբ գործողություններն իրականացվում են համաձայնեցված և ապահովվում են ավելի լայն իրազեկում:

http://aarhus.am/letters_2015/patasxan_03_09.pdf

Գործողություն 1.1.3

Օրիուս կենտրոնները կնպաստեն մատչելի բնապահպանական տեղեկատվության հասանելիությունը տարբեր գործիքների միջոցով (www.aarhus.am) վեբ կայք, տեղեկագրեր, տեղեկատվական վահանակներ, և այլն), ավելի ակտիվ հաղորդակցվելու են տեղական եւ ազգային ՁԼՄ-ների հետ:

Ենթագործողություն 3 / 1

Տեղեկատվության հավաքագրում վերկայքի համապատասխան բաժինները թարմացնելու համար՝ «Օրիուս կենտրոններին առնչվող փաստաթղթեր», «Միջազգային Կենտրոններին», «Փաստաթղթեր կապված Օրիուսի կենտրոններին», «Օրիուս կենտրոններին գրադարան», «Հղումներ», «Կազմակերպություններ», «Հրապարակումներ» և այլն,

3/1 .1 Կատարված քայլեր

Կենտրոնում կատարվածի մասին ամբողջ տեղեկատվությունը տարածվել է բնակչության շրջանում: Կայքի նյութերը տարածվել են:

Կենտրոնը Ախթալայի ԼՀԿ-ի «Նահատակ» պոչամբարի և պլանավորվող

նոր պոչամբարի, եւ Օաղկաշատի հանքի ուսումնասիրությունների, հանքավայրերի ընդլայնման կամ շահագործման ՇՄԱԳ նախագծերի վերաբերյալ տեղեկատվություն են տրամադրել Երևանի պետական համալսարանի Կայուն զարգացման կենտրոնի փորձագետներին, Հայաստանի անտառներ ՀԿ-ին, անկախ փորձագետներին:

3/1.2 Ձեռք բերված արդյունքներ

Կայքում տեղադրվել են նյութեր, տարածվել բնակչության եւ շահագրգիռ այլ շրջանակներում:

Ապահովվել է տեղական, մարզային ՁԼՄ-ների, հետք ,Ազատություն ռադիոկայանի հետ համագործակցությունը, տրամադրվել է անհրաժեշտ տեղեկատվություն:

Գործողություն 1.1.4

Օրհուս կենտրոնները կնպաստեն բնապահպանական կրթություն և

պատասխանատու վարքագծի ձևավորմանը հասարակության շրջանում շրջակա միջավայրի վերաբերյալ, այդ թվում, Կոնվենցիայով երաշխավորված իրենց իրավունքներին:

Ենթագործողություն 4 / 1

Խ թ ա ն ե լ բ ն ա պ ա հ պ ա ն ա կ ա ն կ ր թ ու թ յ ու ն ը ն ա ջ ա կ ց ե լ Կ ո ն վ ե ն ց ի ա յ ի կ ո ղ մ ի ց ե ր ա շ խ ա վ ո ռ վ ա ծ ի իրավունքների իրականացմանը

4/1 .1 Կատարված քայլեր

Առանձնահատուկ ուշադրություն է դարձվել երիտասարդների էկոկրթական մակարդակի բարձր, կազմակերպվել է էկոկրթական միջոցառումներ՝ նվիրված էկոտուրիզմին, օրգանական գյուղատնտեսությանը, վայրի բնության, էնդեմիկ ու հազվագյուտ տեսակների պահպանության կարևորությանը, օգոնային շերտի պահպանությանը, աղետների ռիսկին, թափառող կենդանիներին, հանրության իրազեկ լինելու և մասնակցելու իրավունքներին, աղբի կառավարմանը, Գլոբալ բնապահպանական հիմնախնդիրներին ու ՀՀ-ում բնական էկոհամակարգերի արդյունավետ օգտագործման հնարավորություններին հանրության իրազեկ լինելու և մասնակցելու իրավունքներին, երիտասարդության քաղաքացիական ակտիվության կարևորությանը:

4/1.2 Ձեռք բերված արդյունքներ

Ալավերդու եւ հարակից համայնքների ավելի քան 1000 աշակերտներ, ուսանողներ, ուսուցիչներ, ՀԿ ներկայացուցիչներ ստացել են բնապահպանական գիտելիքներ, իրազեկվել Կոնվենցիայի կողմից երաշխավորված իրենց իրավունքների մասին, ձեռքբերել պատասխանատվություն շրջակա միջավայրի և վայրի բնության պահպանության առումով, դարձել են առավել նախաձեռնող:

Ենթագործողություն 4 / 2

Աջակցել հանրային խորհրդակցության կազմակերպման գործընթացում

4/2 .1 Կատարված քայլեր

Կենտրոնները Ճանապարհային քարտեզի 5.2 կետի համաձայն աջակցել են հասարակայնության համար խորհրդատվության կազմակերպման գործընթացին կամ իրենք են տրամադրել համապատասխան խորհրդատվություն:

4/2 .2 Ձեռք բերված արդյունքներ

Համայնքների բնակիչները, քաղաքացիական խմբեր, լրատվամիջոցներ, կրթօջախներ, ոլորտում գործող պետական և ոչ պետական կառույցներ ձեռք են բերել անհրաժեշտ խորհրդատվություն: Նշված խմբերի հետագա քայլերը հիմնվել են մասնագիտական հիմնավոր տեղեկատվության վրա և առավել արդյունավետ են դարձել:

Ենթագործողություն 4 / 3

Իրականացվող ծրագրի նպատակներին համահունչ մշակել գործունեությանն աջակցող քայլեր, հաշվի առնելով տարածաշրջանի բնապահպանական և առանձնահատկությունները և առկա իրողությունները :

4 / 3 .1 Կատարված քայլեր

Յուրաքանչյուր կենտրոնում, տեխնիկական հանձնարարականի կենտերի հիման վրա մշակվել են տարեկան աշխատանքային պլաններ, հաշվի առնելով տարածաշրջանի առանձնահատկություններն ու տեղի բնապահպանական հրատապ խնդիրները:

Կենտրոնում պլանը հաստատվել է փորձագետների խորհրդի նիստով

<http://aarhus.am/images/Alaverdi/Work%20plan%20alaverdi%20aarhus%202015.pdf>

4 / 3 .2 Ձեռք բերված արդյունքներ:

Փորձագետների օգնությամբ կազմվել և հաստատվել է տարեկան աշխատանքային պլան:

Ենթագործողություն 4 / 4

Իրականացնել ծրագրի ղեկավարի կողմից հաստատված ամենամյա գործունեության պլանով և ա ի ա տ ե ս վ ա ծ գ ո թ ծ ո ղ ո լ թ յ ո լ ն ե ր ը , մ ա ս ն ա գ ի տ ա կ ա ն ի ո թ հ ը դ ա տ վ ո լ թ յ ա ն ա պ ա հ ո վ ու մ՝ կենտրոնների աշխատանքների կազմակերպման, իրականացման մասով

4 / 4 .1 Կատարված քայլեր

Ծրագրի մեկնարկի սկզբից պլանավորվել ու մայիս ամսից գործի է դրվել գործողությունների օրացույց, որն ըստ ամիսների ու ըստ կենտրոնների զետեղված է կայքում և որը առավել տեսանելի ու վերահսկելի է դարձնում կենտրոնների կողմից պլանավորվող ու իրականացվող գործողություններ:

Ենթագործողություն 4 / 5

Հ ա մ ա կ ա ր գ ո ղ ն ե ր ի հ ա մ ա ր հ ա ն դ ի պ ու մ ն ե ր ի և վ ե ր ա պ ա տ ր ա ս տ մ ա ն դ ա ս ը ն թ ա ց ն ե ր ի կ ա գ մ ա կ ե ր պ ու մ , ի ն չ պ ե ս Ե Ա Հ Կ ա յ լ ծ ր ա գ ր ե ր ի մ ա ս ն ա գ ե տ ն ե ր ի կ ո ղ մ ի ց , ն ա և Կ ա ո ա վ ա ր ա կ ա ն կ առույցներից/Աշխատանքային հանդիպումներ Երևանում/

4/5.1 Կատարված քայլեր

1. Ծրագրի արդյունավետ իրականացմանն աջակցել է ծրագրի ղեկավարի օգնականը և ծրագրի PR պատասխանատուն: Մշտապես ծրագրի ղեկավարի, ղեկավարի օգնականի և PR պատասխանատուի կողմից իրականացվել է մասնագիտական խորհրդատվություն կենտրոնների համակարգողներին, ուղղություն են տվել համակարգողներին խնդրահարույց հարցումների պատասխաններին ճշգրիտ արձագանքելու հարցերում: Հատկապես մշտական խորհրդատվություն է տրվել Եղեգնաձորի նորանշանակ համակարգողներին՝ աշխատանքները գրագետ ու ճիշտ կազմակերպելու համար:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում պլանավորված 4 աշխատանքային հանդիպումներն էլ իրականացվել են: Դրանք տեղի են է ունեցել Երևանի Օրհուս կենտրոնում: ՕԿ_ների բոլոր աշխատանքային հանդիպումների ընթացքում տեղի է ունեցել փորձի փոխանակում, քննարկվել են աշխատանքային հարցեր, խոչընդոտների բացահայտում և ուղղորդում: Նաև իրականացվել են մի քանի դասախոսություններ՝ կենտրոնների աշխատակիցների կարողությունները բարձրացնելու նպատակով:

Կենտրոնի համակարգողը ասանկցել է վերապատրաստման դասընթացների

ԱՌՆԱՊ հիմնադրամի հետ համագործակցության շրջանակներում՝ «Բնապահպանական արտակարգ իրավիճակների կառավարում և FEAT –ի ինտեգրումը» թեմայով դասընթացի մասնակցություն, ՄԱԿ-ի Երևանի գրասենյակում:

ԵԱՀԿ երևանյան գրասենյակի նախաձեռնած աշխատաժողովին, որը միտված էր քննարկելու շրջակա միջավայրի հարցերի շուրջ արդարադատության մատչելիությունը

«Հայաստանում բնական՝ հանքային եւ ջրային ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործումն ու բնապահպանական կառավարումը, խնդիրներ եւ լուծման ուղիներ» թեմայով աշխատածոդովին:

4 / 5.2 Ձեռքբերված արդյունքներ

• Կենտրոնների աշխատանքը առավել կազմակերպված, արդյունավետ, նպատակային, Համախմբված և գրագետ է դարձել:

- 2. Ապահովվել է ՕԿ-ների միջև լավագույն փորձի փոխանակումը ու հաշվետվողականությունը: ՕԿ ներիներկայացուցիչները իրագել են Շրջակամիջավայրին վնասի հաշվարկի ու հատուցման մեթոդաբանությանը, միջազգային փորձին, Բնապահպանական հիմնախնդիրների թաքնագիտական և իմաստնական ընկալումներին, համապատասխան գիտելիքներին տիրապետելու ու դրանք գրագետ կիրառելու միջոցով աղետների ռիսկերը նվազեցման միջոցներին:
- 3. Կենտրոնների աշխատակիցները տեղեկացել են Օրհուսի կոնվենցիային ազգային օրենսդրության որոշ դրույթների համապատասխանության անհրաժեշտության մասին, Օրհուսի կոնվենցիայի իրականացման հետ կապված գործընթացների վերլուծությանը, միջազգային փորձին, Հայաստանում կոնվենցիայի 9-րդ հոդվածի 2-րդ կետով նախատեսված անկախ և անկողմնակալ մարմնի սեղծման կարևորությանն ու նախադրյալներին:
- 4. Տեղյակ են միջազգային գործընթացներին, այլ երկրներում ՕԿ-ների գործունեությանը, Աղետների ռիսկի նվազեցման ոլորտում ԵԱՀԿ՝ ENVSEC համագործակցությամբ տարվող աշխատանքներին:

3. Ծրագրի ուղղակի և անուղղակի շահառուները, համագործակից կառույցներն ու փորձագետները:

Ծրագրի շահառուներ են հանդես եկել Ալավերդու և հարակից համայնքների բնակիչները, Ոլորտային հասարակական կազմակերպությունները, հասարակական ակտիվ խմբերն ու նախաձեռնությունները, ՏԻՄ-երը, երիտասարդական և պատանեկան խմբերը, ուսանողները, ուսումնական հաստատությունները և այլն:

Այս տարվա ծրագրով, հուլիսի 1-ից, կենտրոնների հետ աշխատել են 2 փորձագետ՝

Արթուր Նիկողոսյանը՝ «Բնապահպանական հիմնախնդիրների թաքնագիտական և իմաստնական ընկալումներ»-ի փորձագետ, և Նվեր Պողոսյանը՝ «Աղետների ռիսկերի նվազեցման կարողությունների զարգացման» փորձագետ :

4. Ծրագրով ձեռքբերված փաստացի արդյունքներ, քաղաքացիական և եզրակացություններ

Ծրագրով ձեռքբերված փաստացի արդյունքներ կարելի է համարել այն, որ.

- Կենտրոնը հանդիսացել է համագործակցության հարթակ պետական և ոչ պետական կազմակերպությունների միջև:
- Հանրային լայն իրազեկում է ապահովել հանքարդյունաբերական ոլորտում, մասնավորապես՝ կասեցվել է Ախթալայի պոչամբարի կառուցումը եւ Ծաղկաշատի հանքի ընդլայնման աշխատանքները
- Կազմակերպվել են տարաբնույթ միջոցառումներ, կազմակերպվել է խորհրդատվություն, տրամադրվել անհրաժեշտ տեղեկատվություն
- Ստեղծվել է նոր հասարակական կազմակերպություն:

5. Ծրագրի շրջանակներում ի հայտ եկած դժվարություններ և նոր լուծումներ

Ծրագրի իրականացման ընթացքում ի հայտ եղել են որոշակի դժվարություններ, բայց դրանք էական ազդեցություն չեն ունեցել կենտրոնների գործունեության վրա:

6. Ծրագրի գնահատում և շարունակականություն

Ծրագրի իրականացման ընթացքի և արդյունքների ամբողջական գնահատումն իրականացվել է.

ա/. Ծրագրի ղեկավարի կողմից նախապես մշակված վիճակագրական հաշվետվության ձևի վրա ամենօրյա գրանցումներ կատարելով:

բ/. Կատարած գործողությունների վերաբերյալ նյութեր, նկարներ, օրակարգեր, արձանագրություններ տրամադրելով ծրագրի ղեկավարին և տեղեկատվության պատասխանատուին:

գ/. Ամենօրյա հեռախոսազանգերով, էլ. Փոստի միջոցով և www.facebook.com սոցիալական ցանցում ստեղծված աշխատանքային խմբում քննարկումների միջոցով:

7. Վիճակագրական մանրամասն տվյալներ Օրհուս Կենտրոնների կողմից իրականացված

Միջոցառումների և մատուցված ծառայությունների վերաբերյալ:

8. Հաշվետվությանը կից ներկայացվող նյութեր

Հաշվետվությանը *կցվում են* կենտրոնի այս տարվա գործունեությանը վերաբերող որոշ լուսանկարները, հղումները և վիճակագրական հաշվետվությունը:

Հաշվետվությունը կազմեց՝

Ալավերդու Օրհուս կենտրոնի համակարգող Անուշ Էփոյանը